

HAN SLOG SVERIGEDEMOKRATERNA I LANDSKRONA

Det dröjer inte längre än två minuter innan Torkild Strandberg blir irriterad. Då lutar han sig framåt på stolen, lägger armbågarna på bordet och kommer så nära reportern att någon en bit längre bort skulle kunna tro att han ska viska något i dennes öra. Det ska han inte. Istället säger han:

- Jag blir så irriterad på alla dessa frågor om sverigedemokraterna. Alla frågor om sverigedemokraterna. Jag cyklar inte till arbetet varje morgon för att göra något åt sverigedemokraterna, eller socialdemokraterna. Jag tänker inte ens på dem. Det är inte det uppdrag jag fått. Mitt uppdrag är att tänka på problemen i Landskrona. Det är vad jag tänker på när jag cyklar hit på morgonen.

Han drar sig aningen tillbaka, fortfarande med blicken på reportern, tillägger:

- Jag tycker valresultatet är ganska ointressant.

Kan han säga.

Torkild Strandberg är den mest framgångsrike folkpartisten i landet, mannen som gjort folkpartiet till näst största parti i Landskrona och som nu gör sig beredd att styra ännu en mandatperiod. Han har trängt tillbaka sverigedemokraterna som 2006 chockade landet med 22 procent av rösterna i kommunvalet och tolv mandat i kommunfullmäktige, större var bara socialdemokraterna och folkpartiet, men som nu förlorade tretusen röster och tre mandat. Inte så konstigt att man undrar.

Allt har självfallet inte berott på honom. Han berättar gärna om den glada sammanhållningen i partiföreningen, om deras annorlunda valkampanjer – intensivare, fler frivilliga krafter, mer personcentrerad än vad som brukligt är; han drar parallellen med ett engelskt småstadsval. Men utan tvivel finns något i hans person som talar till Landskronabon. Torkild vet alla vem det är. Torkild står i telefonkatalogen, cyklar till och från jobbet på sin svarta DBS, kommer ihåg ett ansikte, ett namn, en röst. Han lämnade riksdagen för att ta itu med det Landskrona han rosat och risat i tal och skrift. Han minns fabriksvisslan. Han saknar fabriksvisslan. Han minns promenaderna som pojke längs Brocksgatan och Östergatan till farmors lägenhet på Bredgatan. Han avskyr förfallet av stadsdelen,

allt skräp, stöket. Han ger ett oskuldsfullt intryck, avväpnande och lite barnsligt, accentuerat av de rundade, rosiga kinderna, men man anar den hårda viljan. Han har utmanat statsmakten. Han har fått mothugg.

De sexton övervakningskamerorna i stadens centrum måste stängas sedan Regeringsrätten sagt nej.

Drogtesterna på försök i en skola upphörde sedan Skolinspektionen sagt nej.

Den praktik som krävdes som motprestation för socialbidrag fick inte fortsätta sedan Socialstyrelsen sagt nej.

Tro inte att han ger sig.

Hans argument i korthet:

- Den grövsta integritetskränkningen är att utsättas för ett allvarligt brott och de här kamerorna förebygger brott.

- Drogtesterna är frivilliga och ett argument för den som kanske inte vågar säga nej till ett erbjudande om narkotika.

- Om man får någonting ska man ge någonting tillbaka. Alla mår bra av att känna att ens insats är viktig.

Torkild Strandberg säger att kommunen ska låta polisen ta hand om kamerorna, man ska begära ett förtydligande av regeringen om hur drogtesterna ska vara utformade - JO har sagt ja till ett försök i Nässjö - och en lagändring om motprestationer för socialbidrag är på gång i enlighet med det som redan kallas Landskronamodellen.

- För mig är det obegripligt, för att inte säga hårresande, att ett statligt verk kan förhindra praktik som går ut på en kompetenshöjning för en enskild individ.

Han tillägger, som den retoriker han också är:

- Jag har inte hört talas om att Socialstyrelsen ingripit mot en kommun som ingenting gjort mot narkotikaproblemet.

Det är så här:

I Landskrona är de arbetslösa och de som lever på bidrag förhållandevis större än i övriga landet. Våldsbrottsligheten är värre, personrånen fler, narkotikaproblemet betydande. Flera skolor brottas med stora ordningsproblem. Denna stad som Jolo, Jan Olof Olsson, en gång jämförde med Leningrad, "en alldeles märkvärdig stad att bara titta på", en stad som liksom flöt på vattnet, ger numera ett tvehågset intryck.

Längs redan vid Öresund står fortfarande lyftkranarna på rad, ger en känsla av att

allt är som förr, med de flesta står dödens stilla sedan Öresundsvarvet slutat bygga båtar, Landsverk och Supra stängt. Ingen stad i landet har drabbats så hårt av industridöden. Tretusen jobb har gått förlorade sedan början av nittioalet, säger Torkild Strandberg.

Bidragsberoendet, skolans problem och kriminaliteten är attackmål på kort sikt. Ett blomstrande näringsliv och nya bostäder, säg villor och bostadsrätter, ser han skymta längre bort. Det är inget fel på oss som bor här, säger han, men vi behöver goda grannar.

Liberal har han varit sedan barnsben, utan att tänka så mycket på det, med pappa i reklambranschen och mamma i datorbranschen – "Jag har inga syskon" – ett hem där det diskuterades politik och litteraturen var en självklarhet: han nämner just Jolo som en litterär favorit, berättar att han på loven arbetade i bokhandeln och på biblioteket i stan och gillade det storligen. Arton år gammal steg han in i folkpartiets valstuga och frågade om han kunde vara till någon hjälp.

– Man kan väl säga att jag sedan dess är kvar i den där valstugan.

En dag som den här, mitt i veckan, mitt i förhandlingarna om kommunens nya ledning – antagligen minoritetsstyre som förr, med folkpartiet, moderaterna och miljöpartiet i samverkan, sverigedemokraterna fortfarande som vågmästare – har han ett chefsrekryteringsmöte på förmiddagen, därefter pyttlunch med stadens företagare, länspolisstyrelsemöte efter lunchen och från polishuset en rask promenad till stadshuset där han kollar av några saker med sin sekreterare och hämtar sedan oppositionsrådet Niklas Karlsson (s) och tillsammans går de till Espresso House för att dricka kaffe och tala ut med varandra. Före det har han lämnat sonen Henning, 5 år, på dagis och efter det får han skjuts hem till kedjehuset för att förbereda kvällens partimöte.

Han har inget körkort då han under en körlektion aningen för tidigt tagit till vänster i en rondell.

Han avskydde dagis, älskade skolan.

Han rör sig raskt, står aldrig riktigt stilla.

Han har ett uselt lokalsinne och har berättat om den gången han gick vilse på Kungliga slottet, efter ett toalettbesök, under en kungamiddag.

Han liknar kommunpolitiken vid en hockeymatch, riksdagen vid ett långdraget seminarium.

Sverigedemokraterna?

Vi tar frågan igen, senare under dagen.

- Bim Clinell, säger han, har skrivit en bok som heter "De hunsades revansch". Där har du svaret.

En röst på sverigedemokraterna var för många en spark mot det politiska etablissemanget och det politiska etablissemanget utgjordes då av socialdemokratin som, säger han, vägrade att erkänna problemen.

- De hittade alltid någon ort som var värre.

Landskrona har, säger han, en svår sjukdom och den nya ledningen har presenterat en behandlingsplan för tillfrisknande.

- Vi har inte skickat hem patienten med en burk Magnecyl och en klapp på axeln.

Och nu?

- Nu har vi inte en så arg befolkning längre.

Sverigedemokraterna har behandlats som vilket annat parti som helst, enligt Torkild Strandberg. Deras förslag har prövats i sak, mest har det handlat om äldre frågor och liknande, egentligen ingenting om integration, och somt har de fått igenom, annat inte. Partiet har lärt sig den kommunala tågordningen, "tagit sin uppgift på allvar".

Treklövern har lagt sina förslag inför den valda församlingen, sedan har det varit för alla att ta ställning: inget smussel, ingen panik. Oftast har sverigedemokraterna röstat med treklövern, ibland inte. Torkild Strandberg återvänder gärna till skolan:

- Ta skolan. Vi ville införa skriftliga omdömen, socialdemokraterna var negativa till det, sverigedemokraterna positiva. Skulle vi då genomföra dem eller låta bli för att sverigedemokraterna stöder oss? För mig är svaret självklart.

Utifrån kan det se ut som om Torkild Strandberg har avvikit från folkpartiets politik på riksplanet, och anammat sverigedemokraternas fokus på lag och ordning. Om det är en avvikelse, handlar det mer om fokus på Landskronas problem. Genom att adressera de frågorna, utan att göra lösningen till integrationspolitik, har han vridit vapnet ur händerna på motståndarna.

Han säger:

- Vi är här för att hantera Landskrona, inte sverigedemokraterna. Vi har inte att förhålla oss till valresultatet, utan till Landskronas problem.

Det är vad han skulle vilja säga till landets regering?

- Det vore förmätet av mig att ge råd till regeringen, som har helt andra frågor att hantera, men jag kan för allt i världen inte se sverigedemokraterna som Sveriges största utmaning. Regeringens och riksdagens uppgift är att göra Sverige till ett bättre land att leva i.

Bara det där med mineralvattnet irriterar honom.

Sverigedemokraterna krävde att mineralvattnet skulle bort i alla kommunala sammanhang, ersättas av kranvatten, och det var ju omöjligt att protestera emot. Han älskar mineralvattnet.

Anders Sundelin

Fokus 44/2010